

INFORMATOR ANTYKORUPCYJNY - DODATEK DLA PRACOWNIKÓW, KONTRAHENTÓW, KLIENTÓW SZPITALA POWIATOWEGO IM. ALFREDA SOKOŁOWSKIEGO W ZŁOTOWIE DOTYCZĄCY ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Obok relacji na styku personel-pacjent, głównym obszarem, w którym w polskiej ochronie zdrowia występuje korupcja są **zamówienia publiczne**. Zamówienia publiczne to szczególnie obszar działania szeroko rozumianych jednostek publicznych, który w szczególności powinien się kierować zasadą konkurencyjności. Ma ona gwarantować racjonalne wydatkowanie publicznych pieniędzy, czyli uzyskiwanie możliwie wysokiej jakości usług w zamian za możliwie niską cenę. Z perspektywy publicznej dodatkowym gwarantem racjonalności i legitymizacji decyzji podejmowanych na rynku zamówień publicznych jest transparentność. Transparentność jest także podstawowym warunkiem skutecznego przeciwdziałania korupcji. Każdy podmiot starający się o kontrakty publiczne powinien mieć zapewniony dostęp do rynku zamówień publicznych na równych zasadach. A wszystkie okoliczności, działania, mechanizmy (na przykład rozwiązania prawne) ograniczające swobodny dostęp do rynku zamówień publicznych powinny być uznane za czynnik sprzyjający partykularyzmowi, a w ostatecznym rozrachunku – korupcji.

Właściwy, ograniczający wystąpienie ryzyka korupcji system zamówień publicznych, powinien:

1. opierać się na możliwie obiektywnych kryteriach oceny ofert;
2. dostępne publicznie i bogate w informacje o przedmiotach zamówień, procedurach wyboru, oceny i realizacji publicznych kontraktów;
3. zapewniać uczestnikom rynku odpowiedni czas na składanie ofert;
4. umożliwiać prowadzenie skutecznej kontroli realizacji procedur zamówień i wykonywania kontraktów;
5. obejmować szkolenia i odpowiednie przygotowanie funkcjonariuszy publicznych odpowiedzialnych za organizację zamówień.

Korupcja może mieć postać zarówno wertykalną jak i horyzontalną. W pierwszym przypadku polega na tajnych, wertykalnych relacjach pomiędzy jednym lub kilkoma oferentami oraz urzędnikiem udzielającym zamówienia publicznego, które prowadzą do konfliktu interesów, przekupstwa lub łapownictwa. W drugim przypadku zachodzi relacja horyzontalna pomiędzy oferentami, zmierzająca do ograniczenia konkurencji, w taki sposób, że narusza to publiczny interes. Wykonawcy wchodzą w porozumienie celem wpłynięcia na decyzję zamawiającego tak, aby była korzystna dla jednego z członków porozumienia. W sferze zamówień publicznych skazuje się cztery główne formy korupcji:

1. „ustawienie” przetargu,
2. łapówka,
3. konflikt interesów,
4. inne uchybienia związane z zamierzonym brakiem prowadzenia odpowiedniej kontroli lub ignorowaniem/tolerowaniem przypadków niegospodarności.

Wskaźniki dostarczające informacji na temat prawidłowości przebiegu procedury udzielenia zamówienia publicznego, których występowanie może wskazywać na prawdopodobieństwo zaistnienia korupcji w danym zamówieniu publicznym. 27 wskaźników **tzw. czerwonych flag** obejmuje:

1. „Silną bezwładność” zamawiającego w doborze zespołu oceniającego ofertę (skład komisji przetargowych pozostaje niezmienny);
2. Konflikt interesu członków zespołu oceniającego;
3. Wiele punktów/osób kontaktowych;
4. Biuro kontaktowe niepodporządkowane wykonawcy zamówienia;
5. Osoba kontaktowa nie jest zatrudniona przez wykonawcę;
6. Treść dokumentacji przetargowej (np. wskazanie na nazwę produktu, niestandardowe oceny ofert) preferująca konkretnego wykonawcę;
7. Skrócony termin składania ofert;
8. Zastosowanie procedur przyspieszonych;
9. Wyjątkowo duży rozmiar zamówienia publicznego;
10. Czas na składanie ofert niezgodny z minimalnym terminem przewidzianym w obowiązujących przepisach prawa
11. Akceptowanie ofert złożonych po terminie;
12. Ilość złożonych ofert;
13. „Fikcyjne” oferty (oferty pochodzące od nieistniejących firm);
14. Odwołania składanie przez niewybranych oferentów;
15. Udzielone zamówienie obejmuje elementy nieprzewidziane uprzednio w specyfikacji zamówienia
16. Istotne zmiany w zakresie lub kosztach zamówienia po jego udzieleniu;
17. Powiązania między oferentami osłabiające konkurencję;
18. Wszystkie złożone oferty przewyższają szacunkową wartość zamówienia;
19. Żaden oferent lub nie wszyscy oferenci zostali poinformowani o wyborze zwycięskiej oferty i uzasadnieniu udzielenia zamówienia;
20. Dokumenty związane z udzieleniem zamówienia nie są dostępne publicznie;
21. Niespójności w prezentowanych danych na temat zatrudnienia i obrotów wykonawcy;
22. Zwycięski wykonawca nie jest członkiem Izby Gospodarczej;
23. Procent dofinansowania unijnego;
24. Procent współfinansowania przez (inne) państwo członkowskie;
25. Stopień wypełnienia przez zamawiającego informacji w ogłoszeniu o zamówieniu;
26. Świadectwo z audytu/kontroli wystawione przez nieznanego audytora bez wymaganych poświadczeń;
27. Negatywne doniesienia mediów na temat zamówienia.